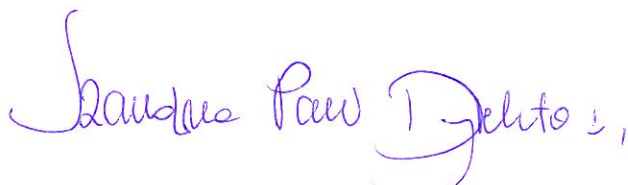

ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
fundacja.wor@gmail.com
wolnoscodreligii.pl
NIP: 7123267431
KRS: 0000403073

FUNDACJA
**WOLNOŚĆ
OD RELIGII**

Lublin, 7 stycznia 2020 r.

*Szanowna Pani Aleksandra Waksmańska
Dyrektor Szkoły Podstawowej
im. Henryka Sienkiewicza w Konarzewie
ul. Szkolna 16
62-070 Dopiewo*

Działając imieniem Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie na rzecz przestrzegania prawa oświatowego, a także uwzględnienia i poszanowania praw mniejszości, rodziców i ich dzieci, które nie uczęszczają na lekcje religii rzymskokatolickiej oraz w imię przestrzegania fundamentalnych zasad państwa demokratycznego tj. ochrony praw mniejszości i równości obywateli wobec prawa, w odpowiedzi na prośbę zaniepokojonych rodziców zwracam się do Pani z prośbą o niewyrażanie zgody organizatorom rekolekcji na dowolne przerywanie zajęć obowiązkowych rekolekcjami i przywrócenie świeckiego charakteru placówki.

Zgodnie z Konstytucją RP art. 25 ust. 2 **Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym.** Dyrektor szkoły jest organem władzy publicznej, jako podmiot powołany w drodze ustawy do wykonywania zadań publicznych.

Jak wskazuje konstytucja i prawo oświatowe rodzice samodzielnie występują do szkoły z ewentualnym życzeniem co do uczestniczenia ich dzieci w lekcjach religii danego wyznania oraz w uroczystościach religijnych lub też biorą w nich dobrowolny udział na zaproszenie katechetów. § 10 ust. 1 Rozporządzenia z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach wskazuje, że *Uczniowie uczęszczający na naukę religii mają*

prawo do zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia trzydniowych rekolekcji wielkopostnych, jeżeli rekolekcje te stanowią praktykę danego kościoła lub innego związku wyznaniowego. W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania funkcji opiekuńczej i wychowawczej. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rekolekcji organizowanych w innym terminie.

W związku z powyższym szkoła jest zobowiązana zebrać oświadczenia rodziców, którzy zwalniają dzieci z zajęć dydaktycznych na rekolekcje. Jednocześnie dla uczniów, którzy nie zostali zwolnieni ze szkoły przez rodziców (lub po ukończeniu 18 lat sami nie zwolnili się z zajęć szkolnych) szkoła ma obowiązek zapewnić zajęcia.

Powyższe stanowisko prezentował Minister Edukacji Narodowej w piśmie do fundacji z dnia 27 czerwca 2017 r. wskazując, że uczniowie nieuczestniczący w rekolekcjach są zobowiązani do udziału w zajęciach szkolnych odbywających się w godzinach ustalonego stałego planu zajęć i mają odnotowywany fakt obecności na tych zajęciach. Nieuprawnione jest więc informowanie rodziców, że w czasie rekolekcji nie ma zajęć - z wyjątkiem sytuacji, gdy wszyscy uczniowie szkoły uczęszczają na religię.

Z obowiązujących aktów prawnych wynika wprost, że w czasie rekolekcji w szkołach publicznych zajęcia dydaktyczno-wychowawcze odbywają się zgodnie z planem i obecność uczniów jest odnotowywana w dzienniku lekcyjnym. Jeśli są to dni dodatkowo wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych w rozumieniu § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz.U.2017.1603 z dnia 28.08.2017 r.), szkoła organizuje zajęcia wychowawczo-opiekuńcze, na które rodzice mogą, ale nie muszą posłać dzieci, których obecność jest odnotowywana w dzienniku zajęć w świetlicy.

W informacji przekazanej rodzicom za pośrednictwem dziennika elektronicznego i podpisanej nazwiskiem dyrektor Aleksandry Waksmańskiej nie zostały wskazane konkretne godziny, w których będą odbywać się rekolekcje. Informowała Pani rodziców w sposób bardzo ogólny o tym, że rekolekcje odbędą się w dniach 11-13 grudnia w wymiarze 1 h dziennie z przeznaczeniem na spotkanie z rekolekcjonistą oraz dodatkowe 45 minut na wykonanie pracy plastycznej. Ponadto rodzice mogli przeczytać, że obecność **na rekolekcjach jest obowiązkowa** dla uczniów uczęszczających na lekcje religii rzymskokatolickiej. Należy zauważyć, że jest to wprost naruszenie postanowień Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności dyspozycji z art. 53 ust. 6 „Nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych”. Uczniowie tej placówki odbierają w praktyce lekcję pogardy dla konstytucji oraz porządku prawnego obowiązującego w naszym kraju.

Pragnę również zwrócić Pani uwagę na fakt, że ubiegłych latach nauczyciele przekazywali do fundacji skargi, z których wynikało, że dyrektorzy szkół wydawali im polecenia – lub przekazywali *dorozumiane oczekiwania* – sprawowania opieki nad uczniami w czasie rekolekcji organizowanych przez proboszcza, co prowadziło do poddawania nauczycieli *wbrew ich woli czynnościom, które stanowią formę praktyki religijnej*. Takie zachowania dyrektorów szkół stanowią naruszenie dóbr osobistych nauczycieli. (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2013 r. sygn. akt II CSK 1/13). Niezależnie od tego wskazujemy, że powyższe przypadki powinny być

kwalifikowane jako naruszenie art. 11 zn 1 Kodeksu pracy tj. obowiązku szanowania godności i innych dóbr osobistych pracownika, a także w przypadkach skrajnych przybierają postać mobbingu w rozumieniu art. 94 zn 4 Kodeksu pracy.

Z chwilą zwolnienia ucznia na wniosek rodziców (lub na wniosek samodzielnej decyzji ucznia powyżej 18 roku życia), to organizator rekolekcji tj. proboszcz parafii miejsca lokalizacji szkoły odpowiada w całości za przebieg rekolekcji, w tym za bezpieczeństwo uczniów, a w czasie rekolekcji szkoła realizuje program zajęć.

Żadna religia nie powinna wpływać na działania edukacyjne w polskiej szkole publicznej. Szkoła publiczna winna być szkołą przyjazną dla wszystkich dzieci, niezależnie od światopoglądu ich rodziców i ich samych. Ustawa o gwarancjach wolności sumienia z dnia 17 maja 1989 r. w art. 10 ust. 1 wyraźnie określa, że *Rzeczpospolita Polska jest państwem świeckim, neutralnym w sprawach religii i przekonań.*

Z powyższych względów szkoła powinna mieć na szczególnej uwadze treść art. 53 ust. 7 Konstytucji, stanowiący, że nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania. Nadto Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej formułuje zakaz dyskryminacji w art. 32 ust. 1 i ust. 2, zgodnie z którym wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Przywołać także należy przepis Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 roku. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 i 2 Konwencji, Państwa-Strony będą respektowały prawo dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania, będą respektowały prawa i obowiązki rodziców lub, w odpowiednich przypadkach, opiekunów prawnych odnośnie do ukierunkowania dziecka w korzystaniu z jego prawa w sposób zgodny z rozwijającymi się zdolnościami dziecka. Religia rzymskokatolicka może być przedmiotem nauczania jednak zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach *Uczestniczenie lub nieuczestniczenie w przedszkolnej albo szkolnej nauce religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji przez kogokolwiek w jakiegokolwiek formie.*

Należy również zwrócić uwagę na to, że parafia zorganizowała rekolekcje w miejsce obowiązkowych zajęć zapisanych w tygodniowym planie. Podstawowym i priorytetowym zadaniem szkoły jest zapewnienie uczniom dostępu do edukacji, zgodnie z zatwierdzonymi programami nauczania, w odpowiedniej liczbie godzin. Powyższe stanowi jednocześnie realizację zadań publicznych. W tygodniowym planie lekcji szkoła wyznacza ściśle określone godziny zajęć poszczególnych przedmiotów. Zastąpienie lekcji wydarzeniami religijnymi powoduje powstawanie zaległości w nauce dlatego wydarzenia o charakterze religijnym powinny być organizowane w czasie pozalekcyjnym.

W załączeniu przesyłam rekomendacje fundacji wraz z przykładami dobrych praktyk, opracowane na podstawie badań ankietowych oraz działań prowadzonych w ramach

projektu „Dyskryminacja dzieci niewierzących i nieuczestniczących w lekcjach religii”
(www.rownoscwzszkole.pl).

Z racjonalizmu

Dorota Wójcik
prezeska zarządu

